

BSF Lunds stad

Skolområde Centrum/Torn

Skola: Håstad skola
Håstad fritidshem

Upprättad: 20170127

Ansvarig rektor: Vera Wadströmer

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

2017-2018

Innehåll	
Inledning.....	2
Skollagen 2010:800.....	3
Diskrimineringslagen	4
Läroplans mål, Lgr 11	5
Håstad skola och fritidshem.....	6
Vår vision.....	6
Likabehandlingsplanen gäller fr.o.m.-t.o.m.....	6
Ansvarig för likabehandlingsplanen.....	6
Elevernas delaktighet.....	6
Vårdnadshavares delaktighet.....	6
Personals delaktighet.....	6
Förankring av likabehandlingsplanen.....	6
Definitioner av begrepp.....	7
Vårt främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna.....	9
Vårt främjande arbete på Håstad skola.....	10
Vårt förebyggande arbete på Håstad skola.....	11
Vårt åtgärdande arbete på Håstad skola.....	12
Vårt förebyggande arbete på Håstad fritidshem.....	13
Vårt förebyggande arbete på Håstad fritidshem.....	14
Vårt åtgärdande arbete på Håstad fritidshem.....	15
Rutiner för att utreda och åtgärda när någon blir kränkt.....	16
Strukturerade samtal (vid mobbing).....	18
blanketter.....	19-21
utvärdering av förgående plan.....	22
Plan för insatser.....	23-24
Referenslista.....	25

Inledning

Förskolor och skolor har skyldighet att arbeta aktivt för att förebygga diskriminering och kränkning av barn och elever.

Följande regelverk gäller:

Skollagen (2010: 800) 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen, (SFS 2008:567).

Förordning (2006:1 083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Glädje och trygghet ska genomsyra vår verksamhet för att skapa en positiv, kreativ, lustfylld och bejakande miljö för lärande.

Vi accepterar inte någon form av kränkande behandling. Upptäcker vi att detta förekommer kommer vi med all kraft se till att det upphör.

Vi uppmuntrar barn, elever och föräldrar/vårdnadshavare att uppmärksamma och anmäla alla former av kränkande behandling till förskola/skolans personal.

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Diskrimineringslagen SFS 2008:567

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens ändamål

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

3 kap. Aktiva åtgärder

Utbildning

Målinriktat arbete

14 § En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Att förebygga och förhindra trakasserier

15 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Likabehandlingsplan

16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förordning (2006:1 083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

1 § Denna förordning tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (2010:800). Förordning (2011:681).

2 § En likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2011:681).

Läroplans mål, Lgr 11

2.1 NORMER OCH VÄRDEN

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper ommänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Alla elever har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Håstad skola och fritidshem

Vår vision

På vår skola och vårt fritidshem ska alla behandlas med respekt för allas lika värde. Ingen ska bli diskriminerad, trakasserad eller utsättas för kränkande handling. Vi vill främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Likabehandlingsplanen gäller fr.o.m. – t.o.m.

20170127 – 201802 ca 1 år

Ansvarig för likabehandlingsplan

Vera Wadströmer

Elevernas delaktighet

Varje höst har vi reflektionsveckor där eleverna reflekterar, utvärderar och ger förslag på nya åtgärder.

Vårdnadshavares delaktighet

På samtliga föräldramöte under hösten informerades vårdnadshavare om likabehandlingsplanen. Vårdnadshavare får möjlighet att komma med synpunkter. Vi, klasslärare och fritidspedagoger, ansvarar och informerar om vårt främjande arbete.

Personalens delaktighet

Varje höst har vi reflektionsveckor där personalen reflekterar, utvärderar och ger förslag på åtgärder, både tillsammans med elever och i arbetslagen.

Förankring av likabehandlingsplanen

Elev: Planen tas upp vid terminsstart. Klasslärare och fritidspedagoger ansvarar för detta.

Föräldrar: Planen finns utlagd på skolans hemsida. Klasslärare, fritidspedagoger och rektor ansvarar för detta.

Personal: Planen tas upp vid uppstart under augustidagarna och finns med som en punkt vid varje personalmöte. Rektor ansvarar.

Ny personal: Skoladministratör/Skolsekreterare informerar om och tillhandahåller planen.

Nya elever och vårdnadshavare: Klasslärare informerar om planen.

Definitioner av begrepp

Diskriminering

Diskriminering är ett maktperspektiv och sker i relationen vuxen-barn.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet, uttryck eller ålder.

Diskriminering kan t ex. ske genom skolans regler eller rutiner.

En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med **direkt diskriminering** menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas **indirekt diskriminering**. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar var neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis om alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och Kränkande behandling

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som upplever att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier och meddelanden på olika sociala nätverk)

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldig till trakasserier. Det är trakasserier även när en elev kränks pga. en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdanden som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Mobbning

En person är mobbad när hon eller han, upprepade gånger och under en viss tid, blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer. Ovanstående definition gäller såväl elev, ungdomar som vuxna.

Förtydligande av definitionen:

Upprepade gånger betyder: att mobbningen ska ske flera gånger under en viss tid. Enstaka tillfällen är inte mobbning.

En längre tid betyder: att det måste äga rum under en tidsperiod som är längre än till exempel en rast eller en dag. Det ska vara en kontinuerlig handling riktad mot en enskild person.

Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande.

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vårt främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Etnisk tillhörighet

Mål: Att skapa förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar om olika etniska grupper.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Att skapa förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar om olika religiösa grupper.

Funktionsnedsättning

Mål: Att alla elever oavsett funktionshinder ska kunna delta efter sina förutsättningar i de olika verksamheter/aktiviteter som finns på Håstad skola. Att alla visar respekt och förståelse för varandras olikheter.

Sexuell läggning

Mål: Att skapa förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på sexuell läggning.

Ålder

Mål: Att förebygga normer i skolan kring ålder som är extra påfallande, exempelvis att äldre i verksamheten får förmåner som de yngre inte får, och som kan skapa hierarkier.

Kön

Mål: Förebygga normer i skolan kring pojkar och flickor. Flickor och pojkar ska ha lika stort inflytande och utrymme över verksamheten.

Könsidentitet och uttryck

Mål: Att skapa kunskap och medvetenhet hos personal och elevvård om unga transpersoners situation och livsvillkor.

Främjande insatser: Att under några tillfällen under läsåret ha temadagar som berör diskrimineringsgrunderna, där eleverna är indelade i åldersblandade grupper med fokus på värdegrundsarbetet. Vi vill tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i vår undervisning och kontinuerligt arbeta med värdegrunden i klassrummen. Vi vill också, tillsammans med eleverna, analysera och diskutera fördomar och stereotypa föreställningar om olika grupper som kan förekomma i media eller läromedel.

Regelbunden uppföljning i samband med kartläggning av normer och värden, trivselenkäten regelbundna klassrådsmöten, elevråd och veckomöte för personalen.

Vi arbetar kontinuerligt med dessa mål och insatser under läsåret.

Ansvariga för detta främjande arbete är pedagoger och övrig personal på skolan.

Vårt främjande arbete på Håstad skola

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandlingen i verksamheten.

Alla elever på skolan har samma rättigheter – flickor som pojkar, oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eleverna har också rätt att vistas på skolan utan att utsättas för trakasserier eller kränkande behandling.

Vårt arbete utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Arbetet ska genomsyra hela verksamheten – förhållningssätt, regler och rutiner. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Inom ramen för skolan verkar följande aktiviteter för en god, trygg och utvecklande miljö för alla. Även för att få information om stämningen på fritidshemmet och om händelser och situationer som har betydelse för fritidshemmets övergripande uppdrag.

- Dagligen träffas personal och tar upp aktuella händelser på skolan. Om något speciellt inträffat informeras all personal på skolan så fort som möjligt.
- Elevhälsoteamet är en stödfunktion till arbetslagen. Teamet diskuterar regelbundet elevernas kunskapsutveckling och sociala situation.
- Förhållningssätt och ordningsregler med konsekvenser som genomsyrar hela verksamheten är framtagna tillsammans med elever och personal. Dessa ska finnas synliga i klassrummen tillämpas av alla på skolan.
- Vid schemabrytande aktiviteter arbetar vi i tvärgrupper F-3.
- Reflektionsveckor om normer & värden samt ansvar & inflytande.
- Elevinflytande. En enkät om elevers ansvar och inflytande genomförs under vårterminen i åk 1-3, intervjuer i förkoleklassen.
- Närvarande rastvänner (vuxen) så att alla elever känner sig trygga under rasterna.
- Regelbundna värdegrundsdiskussioner och värdegrundsövningar med eleverna.
- Omedelbar konfliktlösning vid behov.
- Personalen har en samsyn, ett positivt förhållningssätt samt arbetar konfliktförebyggande och lösningsinriktat.
- Kompismassage
- Klassråd, elevråd, matråd och miljöråd.
- Trivselenkät inför utvecklingssamtal
- Observationer
- Organiserad lek
- Vi använder positiva kamratrelationer
- Skolan och fritidshemmet har regelbunden kontakt med föräldrar

Vårt förebyggande arbete på Håstad skola

Det förebyggande arbetet handlar om att minimera de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i vår verksamhet. Den utgår ifrån konkreta problem som har upptäckts vid kartläggningen av situationen på skolan men även vid plötsliga och aktuella händelser.

Varje hösttermin har vi reflektionsveckor för att behandla likabehandlingsplanen. Eleverna får utvärdera hur förra årets mål och insatser har gått men också hur terminstart varit och hur den aktuella situationen upplevs på skolan. Eventuella förslag på nya åtgärder skrivs upp. Personalen tar därefter med sig denna utvärdering till arbetslagen där även egen utvärdering sker.

Ny kartläggning av nuläget kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling sker därefter tillsammans med eleverna. Denna ligger tillgrund för vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under det kommande året.

Efter kartläggningen sätts, tillsammans med eleverna, mål för nya insatser, konkreta åtgärder för insatserna, tydlighet i vem som ansvarar för att åtgärderna genomförs samt datum för utvärdering.

Tidpunkten för utvärdering av insatser kan se olika ut beroende på vad det är för insats. Dock får det inte ta längre tid än att utvärderingen sker i slutet av varje termin.

Plan för vår kartläggning på skolan

- Eleverna går runt på gården och inomhus tillsammans med klassläraren och eller fritidspedagogen. Eleverna berättar var de trivs och var de känner sig otrygga. Eleverna får också berätta på vilket sätt de känner sig otrygga.
- Eleverna får fylla i en trivselenkät inför utvecklingssamtalen varje termin, där eleverna får berätta hur de trivs på skolan samt vilka kompisar de har och leker med på rasterna.

Vårt åtgärdande arbete på Håstad skola

Policy

Glädje och trygghet ska genomsyra vår verksamhet för att skapa en positiv, kreativ, lustfylld och bejakande miljö för lärande.

På vår skola har vi nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vi pedagoger accepterar inte någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Upptäcker vi att detta förekommer, kommer vi se till att det upphör.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- 2 – 3 rastvänner, med rullande schema på all personal på skolan för god uppsikt och närvaro över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.
- Samtal med elever i anslutning till konflikt.
- Planerad rastlek där alla ges möjlighet att vara med.
- Schemalagt informationsmöte en gång i veckan, där vi bland annat tar upp om någon sett eller hört något speciellt. All personal informeras.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till:

- **Klasslärare eller annan pedagog som eleven känner sig trygg med.**
- **Skolans elevhälso team.**
- **Skolans rektor.**

- **Skolinspektionen och Barn- och elevombudet (BEO)**
Om du vill anmäla missförhållanden på skolan, kränkningar, brister i undervisningen eller ärenden angående särskilt stöd kan du anmäla det på Skolinspektionen eller Barn- och elevombudet (BEO).

- **Arbetsmiljöverket**
Ärenden som rör elevernas och skolpersonalens arbetsmiljö. Det handlar både om den fysiska och psykiska arbetsmiljön.

- **DO (Diskrimineringsombudsmannen)**
Kränkningar som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

- **Polisen**
Om du blivit utsatt för till exempel misshandel eller stöld kan du anmäla det till polisen.

Vårt främjande arbete på Håstad fritidshem

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandlingen i verksamheten.

Alla elever på fritidshemmet har samma rättigheter – flickor som pojkar, oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eleverna har också rätt att vistas på fritidshemmet utan att utsättas för trakasserier eller kränkande behandling.

Vårt arbete utgår ifrån fritidshemmets övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Arbetet ska genomsyra hela verksamheten – förhållningssätt, regler och rutiner. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt utveckla en fritidshemsmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas.

Inom ramen för fritidshemmet verkar följande aktiviteter för en god, trygg och utvecklande miljö för alla. Även för att få information om stämningen på fritidshemmet och om händelser och situationer som har betydelse för fritidshemmets övergripande uppdrag.

- Varje dag träffas all personal och tar upp aktuella händelser
- Handledning av skolpsykologen
- Regelbunden kontakt med föräldrar
- Barnens Röstmöten. Eleverna röstar om konkreta saker som rör deras fritidshemstid.
- Förhållningssätt och ordningsregler som genomsyrar hela verksamheten är framtagna tillsammans med elever och pedagoger. Ska tillämpas av alla på fritidshemmet
- Sociogram. Eleverna berättar vem de brukar leka med. Vi pedagoger får en god blick över hur alla barn har det med kamrater. Denna information är viktig för vårt arbete med att alla ska känna sig trygga och ha någon att leka tillsammans med.
- Elevintervjuer. Elever i årskurs ett och tre intervjuas av en pedagog om bl.a. likabehandlingsarbetet och elevinflytande.
- Föräldraenkät delas ut till föräldrar i förskoleklassen och årskurs två. Den tar bl.a. upp likabehandlingsarbetet och elevinflytande.
- Dagliga diskussioner med eleverna om hur vi ska vara mot varandra och hjälp med att hantera konflikter och lösa dem på ett bra sätt
- Pedagoger synliggör alla barn i verksamheten genom olika arbetsformer och tema där de får utvecklas utifrån sin förmåga
- Organiserad uteverksamhet och tillsyn så att alla ska känna sig trygga i leken
- Gemensamma lekar under insyn av pedagoger ger naturlig träning i det sociala samspelet
- Barnen får leka i mindre grupper där regler gemensamt skapas och där barnens självkänsla och identitet utvecklas i samspel med andra.
- Pedagoger uppmuntrar och förstärker positivt handlande
- Pedagoger tar tag i konflikter direkt
- Pedagoger är goda förebilder

Vårt förebyggande arbete på Håstad fritidshem

Genom förhållningsätt och ordningsregler som genomsyrar fritidshemmets verksamhet vill vi pedagoger avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i vår verksamhet.

Vi pedagoger arbetar tillsammans med eleverna för ett klimat där alla är lika värda och där vi behandlar varandra med respekt.

Vi pedagoger synliggör alla elever genom olika arbetsformer och tema där de får utvecklas utifrån sin förmåga.

Leken ger naturlig träning i det sociala samspelet där elevens självkänsla och identitet utvecklas. Pedagoger är goda förebilder.

Vi pedagoger arbetar för att få en positiv och god relation till alla vårdnadshavare.

Vi pedagoger uppmuntrar och förstärker positivt handlande.

När höstterminen börjar varje år har vi reflektionsveckor för att uppdatera vårt arbete med likabehandlingsplanen. Eleverna får utvärdera hur förra årets mål och insatser har gått.

En ny kartläggning över nuläget kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling sker därefter tillsammans med eleverna. Denna ligger till grund för vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under läsåret.

Efter kartläggningen sätts nya mål för insatserna, konkreta åtgärder för insatserna, tydlighet i vem som ansvarar för att åtgärderna genomförs samt datum för utvärdering.

Tidpunkten för utvärdering av insatser kan se olika ut beroende på vad det är för insats. Dock får det inte gå längre tid än att utvärderingen sker i slutet av varje termin.

Plan för vår kartläggning på fritidshemmet

- Eleverna går runt på gården och inomhus tillsammans med pedagoger. Eleverna berättar var det trivs och var det känner sig otrygga. Eleverna får också berätta på vilket sätt de känner sig otrygga.
- Eleverna får berätta för en pedagog eller skriva själva på en lapp vem de brukar leka med på fritidshemmet. Detta gör vi i anslutning till att barnen berättar var de trivs. Sociogram ger en bra bild över elevernas kamratrelationer. Vi pedagoger använder detta underlag för att hjälpa eleverna i sina kamratrelationer.
- Observationer utifrån sociogrammet.
- Individuella samtal med eleverna på fritidshemmet minst en gång per läsår.

Vårt åtgärdande arbete på Håstad fritidshem

Policy

Glädje och trygghet ska genomsyra vår verksamhet för att skapa en positiv, kreativ, lustfylld och bejakande miljö för lärande.

På vårt fritidshem har vi nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vi pedagoger accepterar inte någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Upptäcker vi att detta förekommer, kommer vi se till att det upphör.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Pedagogerna har uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig under fritidshemstiden
- Observationer
- Schemalagt personalmöte en gång i veckan då pedagogerna diskuterar eleverna och situationer som uppstått
- Skapa ett tillåtande klimat där alla elever vågar berätta om de sett, hört eller upplevt något som är viktigt för oss pedagoger att få reda på
- Pedagogerna är lyhörda
- En positiv och god relation till alla vårdnadshavare

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

- **Klasslärare eller annan pedagog som eleven känner sig trygg med**
- **skolans elevhälsoteam**
- **skolans rektor**

- **Skolinspektionen och Barn- och elevombudet (BEO)**
Om du vill anmäla missförhållanden på skolan, kränkningar, brister i undervisningen eller ärenden angående särskilt stöd kan du anmäla det på Skolinspektionen eller Barn- och elevombudet (BEO).

- **Arbetsmiljöverket**
Ärenden som rör elevernas och skolpersonalens arbetsmiljö. Det handlar både om den fysiska och psykiska arbetsmiljön.

- **DO (Diskrimineringsombudsmannen)**
Kränkningar som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

- **Polisen**
Om du blivit utsatt för till exempel misshandel eller stöld kan du anmäla det till polisen.

Skola och Fritidshem

Rutiner för att utreda och åtgärda när elever kränks av andra elever

Om du som elev/vårdnadshavare upplever att en elev kränkt dig/ditt barn så ska du i första hand ta kontakt med personalen på skolan som utreder vad som hänt.

Vid trakassering/kränkning gör berörd personal en anmälan.

Samtal påbörjas av personal ur elevvårdsteamet/värdegrundsgruppen.

Den som tagit emot anmälan kontaktar vårdnadshavarna till de elever som blivit kränkta.

Klasslärare och berörd personal informeras.

Som vårdnadshavare kan du gå vidare och anmäla till Diskrimineringsombudsmannen (DO) eller Barn- och elevombudet (BEO).

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om du som elev/vårdnadshavare upplever att en vuxen kränkt dig/ditt barn så ska du alltid i första hand prata med den ni upplever har agerat fel.

Kränkningen rapporteras till rektor

Samtal påbörjas med personal ur elevvårdsteamet

Som vårdnadshavare kan du gå vidare och anmäla till Diskrimineringsmannen eller Barn- och elevombudet.

Rutiner för att utreda och åtgärda när kollega anser att en ur personalen kränkt en elev

Om en kollega upplever att en ur personalen kränker en elev ska kollegan omedelbart tala med den som agerat felaktigt mot eleven.

Om det är en kränkning rapporteras det till rektor.

Rektor bedömer om anmälan till polismyndighet eller arbetsmiljöverket ska göras.

Rutiner för uppföljning

Klassläraren och berörd personal ansvarar för att aktivt bevaka och uppmärksamma situationen.

Uppföljningssamtal med samtliga inblandade sker inom en vecka

Vårdnadshavare kontaktas av ansvarig personal

Elev och vårdnadshavare erbjuds kontakt med elevvårdsteamet som kan ge stödsamtal.

Om kränkningarna inte upphör behöver särskilda stödåtgärder sättas in. Rektor kallar elev, vårdnadshavare samt eventuellt representant från elevvårdsteamet till elevvårdskonferens där även individuella åtgärdsprogram upprättas. Dokumentation sker via protokoll.

Rutiner för dokumentation

Alla fall av diskriminering och kränkande behandling ska skyndsamt dokumenteras. Berörd personal dokumenterar anmälan, dokumentation och uppföljning på blanketter avsedda för detta .

Alla blanketter ska lämnas till rektor för dokumentation.

Ansvarsförhållande

All personal ansvarar för att den elev/de elever sin trakasserar eller kränker andra blir uppmärksamma på sitt agerande.

All personal på skolan är skyldig att agera **omedelbart** på alla sorters kränkande behandling och informera vidare vid behov.

Om händelsen inträffar då eleverna har idrott, musik, hemkunskap, slöjd eller moderna språk och den pedagogen inte omgående kan hantera ärendet, ska pedagogen skyndsamt kontakta klassläraren som får agera.

Vi uppmuntrar elever/vårdnadshavare att uppmärksamma och anmäla alla former av kränkningar till skolan och fritidshemmets personal.

Kränkning rapporteras till rektor av vårdnadshavare eller personal.

Samtal och dokumentation påbörjas med personal ur elevvårdsteamet eller värdegrundsgruppen.

Strukturerat samtal (vid mobbning)

Ta reda på fakta

Det är viktigt att ha så mycket underlag som möjligt innan eventuella åtgärder. Kontakta alla vuxna som kan ha information att lämna. Eventuella kamratstödjare kan ha viktig information. Fråga dock inte andra elever, då det vidare arbetet bygger på att "övertaska" mobbaren/mobbarna.

Enskilt samtal med den utsatte

Var försiktig i samtalet med den mobbade. Se till att ingen märker eller får reda på att ni pratar med honom/henne. Den utsatte måste till varje pris skyddas. Var tydlig med att det aldrig är den mobbade som gjort något fel.

- Vem är det som du tycker mobbar? Ibland väljer mobbaren en medlöpare då ledaren är alltför hotfull.
- Var händer det?
- När händer det?
- Vad händer? Viktigt med något konkret. Tydligt och enkelt språk på barns nivå.
- Har den utsatte berättat hemma?

Enskilt samtal med mobbaren/rna

Vid samtal med mobbaren/mobbarna är det viktigt att:

- vara två personer, där den ene talar och den andre antecknar vad som sägs, samtalet förs på ett vänligt men tydligt sätt,
- ha tillräcklig information - så att den som mobbar inte kan skylla ifrån sig,
- tydliggöra skolans inställning till det inträffade,
- att komma överens med mobbaren/mobbarna om att omedelbart sluta,
- att följa upp och se till att överenskommelsen hålls.

Stöd för:

- **den utsatte**

För att stödja den mobbade är det viktigt att denne får stödsamtal av någon vuxen på skolan. Det är viktigt att läraren stärker elevens status i klassen genom att aktivt arbeta med gruppstärkande övningar.

- **mobbaren/mobbarna**

Även mobbaren behöver stöd för att kunna ta sig ur sin roll. Hur detta stöd skall se ut får avgöras från fall till fall.

Det är viktigt att skapa samsyn med hemmen om skolans värdegrund.

- **när mobbningen upphört**

Ett samtal mellan den mobbade och mobbaren kan vara lämpligt, men först när mobbningen upphört helt.

Anmälan till huvudmannen om diskriminering eller kränkande behandling

Enligt skollagen, 6 kap 10§ (2010:800) och diskrimineringslagen (2008:567)

Enhetens namn:			
Barnets/elevens namn:		Avdelning/klass:	

Anmälan avser:

Kränkande behandling

Diskriminering/trakasserier

Kort beskrivning av händelseförloppet:

Datum:		Plats:	
--------	--	--------	--

Vårdnadshavare till kränkt barn/elev kontaktad

Namn på den som kontaktat vårdnadshavare

Datum

Förskolechef/rektorer ansvarar för utredning, åtgärder och uppföljning

Datum

Förskolechef/rektors underskrift

Blanketten skannas in och mailas till: birgitta.olsson@lund.se
eller skickas per post till Barn- och skolförvaltning Lunds stad, Box 41, 221 00 Lund

BSF Lunds stad

Skolområde Centrum/Torn

Diarienummer
BSL/

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

Diskrimineringslagen 2 kap 7 §

Anmälan till rektor

Definitioner

6 kap 3 § skollagen: Kränkande behandling, ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Förbud mot kränkande behandling

6 kap 9 § skollagen: Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier eller annan kränkande behandling

6 kap 10 § skollagen: En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier enligt diskrimineringslagen eller kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

Anmälarens namn		Anställd som		Förskole-/skolenhet	
Namn och personnummer på berört barn/elev		Datum och tid för händelse		Plats för händelse	
Beskrivning av händelsen:					
Datum		Underskrift (+ funktion)			
		Namnförtydligande			

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

Diskrimineringslagen 2 kap 7 §

Utredning och åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling i framtiden

Definitioner

6 kap 3 § skollagen: Kränkande behandling, ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Förbud mot kränkande behandling

6 kap 9 § skollagen: Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier eller annan kränkande behandling

6 kap 10 § skollagen: En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier enligt diskrimineringslagen eller kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

Utredning (Exempel: prata med berörda som barn, vårdnadshavare och personal. Beskriv tillvägagångssätt samt resultat av utredningen)	
Åtgärder (Exempel på åtgärder handledning av specialpedagog/psykolog eller nya rutiner/riktlinjer)	
Datum	Underskrift (förskolechef/rektor)
	Namnförtydligande

Utvärdering av föregående plan

Ansvarig för att förra årets plan utvärderas samt att en ny plan upprättas

Vera Wadströmer

Delaktighet i utvärdering av förra årets plan

All personal på Håstad skola och fritidshem

Hur årets föregående plan utvärderats

Utvärderingsdag 9 januari 2017

Plan för insatser, läsåret 2016/2017

Årets plan ska utvärderas senast

I slutet av både höst- och vårtermin.

Delaktighet i ny kartläggning med insatser

Pedagoger kartlägger och diskuterar insatser tillsammans med eleverna.

Insatser

1. F-barnens trygghet i grupp vid terminstart
2. Övergången till Vallkärra skola för att skapa en trygg grupp
3. Diskussioner med barnen utifrån boken *Värdefulla sagor* och UR-serien *Ugglan och kompisproblemet*

Resultatet av insatserna

Genom samtal, diskussioner och observationer har eleverna förmedlat att de känner sig trygga, att de blir sedda samt att våra ordningsregler är förankrade hos dem.

1. F-barnen känner sig trygga på skolan. De känner all personal, hittar i huset, har lärt sig rutiner, lärt känna de äldre barnen, vågar vistas och ta plats på skolgården.
De har arbetat med samarbetsövningar och rim och ramsor för att skapa tillit i gruppen som behövs för att stärka deras självkänsla.
2. De blivande fyrororna i våras kände att de var trygga i sin nya grupp och att de genom olika aktiviteter och samarbetsövningar hade lärt känna sina nya klasskamrater och sin nya skola.
3. Vi märkte att eleverna var engagerade och delaktiga vid högläsningen genom att komma med förslag på hur situationen i sagan kunde lösas på ett bra sätt. Även i UR-programmet hade eleverna bra diskussioner om hur ett agerande är bra eller mindre bra och hur det påverkar de inblandade.

Analys

Arbetet med normer och värden ingår i vår vardagliga verksamhet. Det är inget vi enbart kan arbeta med under vissa lektioner eller teman. Vi behöver arbeta kontinuerligt och fånga alla stunder för att ingen mobbning eller annan kränkande behandling ska förekomma. Något som är av stor betydelse är pedagogernas förhållningssätt gentemot barnen. Det är viktigt att barnen har vuxna omkring sig som förebilder. Men hur ska vi kunna få samma förhållningssätt och bemötande om vi inte har möjlighet att träffas alla tillsammans? Det är viktigt med tid för att i personalgruppen diskutera vilket bemötande och förhållningssätt vi ska ha gentemot eleverna. Vi tror att det behövs mer tid för dessa viktiga möten där all personal medverkar.

Vi tror att samarbetsövningar stärker sammanhållningen där eleverna lär sig visa hänsyn och respektera varandra. Eleverna utvecklar sin egen självkänsla och sociala färdigheter.

Att arbeta med litteratur (högläsning) och filmer som ett verktyg med efterföljande samtal har varit bra. Berättelser och händelser gör att eleverna får möta sina känslor och det väcker tankar om hur det kan kännas för andra människor. De kunde koppla olika händelser till egna upplevelser från sin egen närmiljö. Genom att arbeta och diskutera kring värdegrunden genom högläsning/film skapas en miljö vilket ger en grund för barnens moraliska utveckling.

Åtgärder/insatser läsår 2016/17

- Fler gemensamma möte med all personal
- Göra en ”samarbetsövnings-bank”
- Samarbete med skolbibliotekarie – hitta litteratur (värdegrund)
- Synliggöra begreppen i LBP för eleverna
- Kompismassage
- Pedagogen är extra uppmärksam och lyhörd på vad som händer i barngruppen, genom observationer och dokumentation

Referenslista

Diskrimineringsombudsmannen, 2016. *Vad är diskriminering?*

Diskrimineringsombudsmannen. <http://www.do.se/om-diskriminering/vad-ar-diskriminering/> (hämtad: 2017-01-27)

Läroplan för grundskolan, förskolan och fritidshemmet 2011. (2011). Stockholm:

Skolverket. Tillgänglig på internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2575>

Skolinspektionen, 2015. *Kränkande behandling.* Skolinspektionen.

<https://www.skolinspektionen.se/sv/rad-och-vagledning/stallningstaganden/krankande-behandling/> (hämtad: 2017-01-27)